

Jojo ja liitujen arvoitus

Tittamari Marttinen

Tittamari Marttinen

Jojo ja liitujen arvoitus

SAGA Egmont

Jojo ja liitujen arvoitus

Copyright © 2005, 2021 Tittamari Marttinen and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788728046630

1st ebook edition

Format: EPUB 2.0

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13,4 million euros annually to children in difficult circumstances.

Jojo

JUHO Maatalon poika, leppoisa henkselinvenyttäjä, tuntee niin kotieläimet kuin viidakon eläimet, varsinainen tietopankki ja tietokirjojen suurkuluttaja. Aina valmis leikkimään salapoliisia. Tai vaikka taikuria. Lemmikkinä: Lehmät, alpakat, hevoset, kanit, kissat ja muut maatilan asukkaat. Lempisanonta: Eipäs hätäillä.

OONA Urheilijatyttö, joka risteilee kuntosalin ja kuntopolun välillä. Suunnistaa, hiihtää, laskettelee, pelaa pesistä. Hämmästyttää kaverinsa aloittamalla mäkihypyn ja päihittämällä pojat. Sanonta: Apua, nyt tuli kiire!

JUULIA Joukon ilopilleri, niin toiset häntä kehuvat. Harrastaa yllätyksiä. Juuliasta on kiva yllättää niin toiset kuin itsensäkin. Joukon matemaatikko ja ennätysnopea päässä laskija. Avulias, hauska ja välillä yli-innostunut riehuja. Onnin sisko. Sanonta: Ei voi olla totta! Juulia on tämän kirjan kertoja.

ONNI Aina vauhdissa ja pyörien päällä. Keksii härveleitä mielellään, koska vanhat eivät hänelle riitä. Rullaluistelee, skeittailee, soittelee kavereille suutaan ja välillä huuliharppua, keksii omia lauta- ja tietokonepelejä. Innostuu etsimään aarretta. Juulian veli. Sanonta: Tosi on tarua ihmeellisempää.

Sinisiä popcornoja

- Pitääkö liikuntatunnilla käyttää luistellessa kypärää? Juho henkäisi korvaani, kun vastasin unenpöpperössä kännykkääni.

Luulin, että olin kuullut väärin. Vilkaisin kelloa. Se oli pari minuuttia yli kuuden. Maanantaiaamu.

- Eipä kai, vastasin Juholle. - Varmaan eka- ja tokaluokkalaisten pitää, mutta ei isompien.

- Hyvä, minulla ei olekaan kuin pyöräilykypärä, ja se näyttäisi jäällä aika hassulta, Juho pohti.

- Niin kai, minä sanoin ja haukottelin makeasti.

Minä olen Juulia. Edellisiltana olimme pitäneet Juhon luona Jojo-kerhon kokousta. Kerhoon kuuluvat myös veljeni Onni ja paras kaverini Oona.

Olimme kirjanneet muistiin kerhon viralliset tavoitteet. Ne ovat 1. hauskanpito, 2. salaisuuksien urkkiminen (eli nenän työntäminen toisten asioihin) ja 3. mysteerien selvittäminen. Ikävä kyllä meidän pikkukaupungissamme Mansikkamäellä sattuu aika harvoin mitään erikoista tai kummallista. Mutta toivossahan on hyvä elää. Jojo päätti kuitenkin toistaiseksi keskittyä eniten kohtaan yksi eli hauskanpitoon.

- Juho, kello on vasta kuusi, minä valitin. - Tunti aikaa nukkua.

Kuulin Onnin rymistelevän portaita alakertaan. Puhelinko hänetkin oli herättänyt? Yleensä häntä ei saanut kiskottua sängystä edes uhkaamalla poliisilla tai rehtorilla.

Nyt Onni kuitenkin kolisteli iloisesti keittiössä.

- Mikä teitä poikia oikein vaivaa? minä ihmettelin.
 - Minua jännittää, kun tällä kertaa on pakko tulla luokan kanssa luistelemaan, Juho pohti edelleen puhelimesta.
 - Ai niin, meillä on luistelua, hyvä kun sanoit, minä totesin. - Mikä sinua niin kauheasti jännittää?
 - Tähän saakka olen keksinyt aina jonkin tekosyn, mutta nyt ne ovat lopussa, Juho selitti. - En vain viihdy jäällä. Olen pulassa!
 - Sanomalehtiviikko on alkanut! Onni kailotti portailla ja häipyi postilaatikolle hakemaan aamun lehteä.
 - Hyvä kun sanoit, minä mutisin hänellekin.
 - Kaivoin aamulla hokkarit kaapista ja huomasin, että ne ovat kaksi numeroa liian pienet, Juho jatkoi pulmansa esittelyä.
 - Onneksi olkoon, minä toivotin.
 - Jalan kasvamisesta vai mistä? Juho kyseli. - Minusta tuntuu, ettet sinä ota tätä ongelmaa vakavasti.
 - Ehkä en, minä myönsin.
 - Sitä paitsi Tupsu oli purrut molempia hokkareita, toisen varsi on ihan tohjona ja toisessa on ammottava reikä varpaiden kohdalla, Juho esitelmöi.
- Juho asui maatilalla parin kilometrin päässä Mansikkamäen keskustasta. Hänen kotinsa pihapiiri suorastaan vilisi eläimiä: koiria, kissoja, kaneja, poneja, lehmiä, alpakoita, kanoja ja ties mitä. Varsinkin sisätiloissa majailevat eläimet saivat usein tuhoa aikaan. Juhon puheet eivät siis yllättäneet minua. Hän oli kyllä oudon huolestunut niistä luistimista.
- Minulla ei ole muuta vaihtoehtoa kuin lainata äidin kaunokkeja, Juho sanoi masentuneena. - Kaikki varmaan nauravat, jos ilmestyn ne jalassa kentälle, vai mitä?
 - Riippuu varmaan siitäkin, mitä aiot kentällä tehdä, minä sanoin ja toivoin pääseväni kaivautumaan takaisin

pehmeän peittoni uumeniin. – Aiotko laukoa maaleja vai pyörähdellä piruetteja?

– Juulia, älä pelleile, Juho pyysi epätoivoisesti. – Tiedät kyllä, etten osaa piruetteja enkä aio opetella niitä. En sen puoleen ole mikään maalikuningaskaan.

Juho ei ollut kiinnostunut urheilusta. Se oli minusta pelkästään hyvä, koska ympärilläni pyöri ihan tarpeeksi urheiluhullua kansaa. Niin veljeni Onni kuin paras ystäväni Oona kuuluivat siihen sporttisempaan porukkaan. Olikohan Juho tehnyt uudenvuodenlupauksen, että harrastaisi vähän enemmän liikuntaa?

– Minkä kokoinen jalka sinulla on? minä kysyin. – Ehkä voisit lainata meidän isän hokkareita?

Juho innostui niin, että kuulosti syöksyvän meille heti paikalla sovittamaan hokkareita.

– MAHTAVAA! Minä tulen heti kokeilemaan niitä, hän ilmoitti ja lopetti puhelun. En ehtinyt sanoa, että voisin tuoda luistimet kouluun.

Juho oli kaiketi jo matkalla meille. Niinpä kiskaisin nopeasti toppahousut jalkaani ja vetäisin päälleni paidan, jossa luki *Hymyä kiitos*. Olin juuri rymistellyt portaat alas keittiöön, kun Juho ilmestyi ovelle.

– Uskomatonta! minä päivittelin. – Miten teidän kotitalalta voi ehtiä meidän keittiöön yhtä nopeasti kuin meidän yläkerrasta?

– Isä vie traktoria huoltoon ja heitti minut samalla, Juho selitti. – Missä luistimet ovat?

– En tiedä, minä tunnustin.

– Et tiedä? Juho pettyi.

– Isä ei ole luistellut pariin talveen, minä sanoin. – Mutta kyllä ne jossain tallessa ovat.

– Minä autan sinua etsimään, Juho lupasi ja laski pöydälle salaperäisen muovikassin.

– Mitä tuossa kassissa on? minä kysyin.

- Aamiaiseni, Juho sanoi ja veti esiin rasian sinisiä popcornoja. - Ne jäivät tähteeksi eilisillasta.

- Ai moi!

Onni nosti katseensa sanomalehdestä, jota hän oli istunut lukemassa niin keskittyneesti, että Juho ja minä emme olleet havainneet hänen olevan samassa huoneessa.

Onni tunki kourallisen poppareita suuhunsa ja jatkoi lukemista.

- Onni, luetko urheilutuloksia? Juho kysyi. - Miten kävi kumparelaskussa? Kuka voitti miekkailun? Kaatuiko suomalainen mäkikotka molemmat hyppynsä?

- Sinä häiritset minua, Onni huomautti. - Valmistaudun sanomalehtiviikkoon.

- Mihin ihmeen sanomalehtiviikkoon? Juho katsoi minuun.

- Suomen kouluissa vietetään tällä viikolla sanomalehtiviikkoa, minä muistin opettajamme Ville Nopan selittäneen. - Myös meidän koulussa. Ja varsinkin meidän luokassa. Ville Noppa oli viikosta tosi innoissaan. Se ajatteli kytkeä lehden artikkeleita kaikkiin mahdollisiin oppiaineisiin.

- Kiva kuulla, Juho nyökytteli. - Meille sanomalehti tulee vasta iltapäivällä.

- Sinä olet siis joka päivä muuta maailmaa jäljessä, Onni pärskähti ja otti lisää popcornoja. - Arvatkaa mitä! Täällä on ihan outoja juttuja. Nämäkin kaksi tyyppiä, jotka...

- Säästä esitelmäsi äidinkielentunnille, minä pyysin. - Juholla ja minulla on muuta tekemistä.

- Jos löydetään ne hokkarit nopeasti, ehditään heittää pieni harjoittelukierros jäällä ennen koulun alkamista, Juho sanoi toiveikkaasti.

- Oletpa sinä nyt innostunut luistelemisesta, minä ähkäisin.

- En ole innostunut vaan kauhuissani, Juho tunnusti. - En osaa luistella.

- Ja minunko pitää opettaa sinua? minä kysyin. - Eikö se ole open tehtävä?

- En kehtaa tulla kentälle, jos en pysy pystyssä, Juho sanoi.

- Kiva, että tulet silti, minä yritin kannustaa.

- En keksinyt uusia tekosyitä, Juho selitti. - Kaikki on käytetty moneen kertaan. Villeen ei tepsä enää mikään.

Juho säntäsi perässäni vaatehuoneeseen, jota kutsutaan myös romuvarastoksi. Siellä säilytetään kaikkea mahdollista tavaraa, jolle meillä ei ole päivittäistä käyttöä. Useimmille tavaroille on vaikea keksiä minkäänlaista käyttöä. Siellä ne kuitenkin lojuvat, vuodesta toiseen, visusti tallella.

Meidän perhe asuu vanhassa rintamamiestalossa, jossa on alakerta ja yläkerta ja runsaasti sokkeloita, soppia ja salakäytäviä. Pieninä Onni ja minä rakastimme piiloleikkejä, sillä kotona pystyi kätkeytymään aivan uskomattomiin paikkoihin. Nykyisin olemme harvemmin piilosilla, mutta ainakin minulla on omat lempipaikkani, joihin mieluusti vetäydyn silloin, kun haluan miettiä asioitani rauhassa.

Vaikka Juho ja minä kolusimme vaatehuoneen lattiasta kattoon, isän hokkareita ei löytynyt. Pohdin kuumeisesti muita mahdollisia kätköjä. Isän verstaallakin hokkarit voisivat olla. Tai pihan ulkovarastossa.

Isämme oli suutari. Kenkien lisäksi hän valmisti verstaassaan avaimia, ja korjaili laukkuja ja huonekalujakin. Hän näperteli mielellään kaikenlaista myös vapaa-ajallaan. Hän oli jopa vakuuttanut kätensä, koska ne olivat hänen tärkein työvälineensä.

Luistinurakka tuntui varsin toivottomalta, sillä isän varastot olivat pohjattomat. Hänellä oli työkaluja, ruuveja, muttereita, hylättyjä koneita, risoja huonekaluja, kaikkea mahdollista. Ulkovarastoa kutsuttiin Miljoonavarastoksi, ja sieltä monet kaupunkilaisetkin tulivat kyselemään varaosia ruohonleikkureihinsa ja porakoneisiinsa.

Silloin kuulin Juhon kiljaisevan. Hän oli tunkenut kätensä vanhojen nukenvaunujen uumeniin ja nosti esiin isot, ruskeat miesten hokkarit.

- Sinä löysit ne! huusin vilpittömän hämmästyneenä.
- Totta vieköön, Juhokin ilahtui. Sitten hän tarkasteli luistimia huolestuneena: - Nauhat ovat umpisolmussa.
- Kyllä ne auki saadaan, minä lohdutin.
- Luistimet näyttävät aika isoilta, Juho jatkoi.
- Laitetaan kärkeen sanomalehteä, minä sanoin. - Ja voit lainata isän villasukkia.
- Mitähän tästä tulee? Juho pohti.
- Syödään aamupala loppuun, ja sitten voidaan mennä kentän kautta kouluun, minä ehdotin. Mutta Juho halusi lähteä kentälle heti paikalla.

Hän istui eteisen portaalle näpräämään nauhoja auki, kun minä palasin keittiöön syömään kunnon aamiaisen. Siniset popcornit eivät pitäneet nälkää.

Isäkin oli ilmestynyt pöytään. Hän istui siinä onnettoman näköisenä.

- Onni ei anna sinulle sanomalehteä? minä arvasin.
- Minä teen läksyjä, Onni sanoi.
- Sanomalehtiviikko, minä selitin isälle.
- Mitä minä sitten lukisin? isä pohti.
- Missä äiti on? minä kysyin.
- Lähti jo töihin, isä sanoi.
- Minne?
- Keikalle Hankoon.

Äiti matkusteli jatkuvasti ympäri Suomea. Äiti sisusti työkseen toisten ihmisten asuntoja, ja siksi hän ei kaiketi itse ollut juuri koskaan kotona.

Onneksi isä teki töitä pihan perällä olevassa verstaassaan. Oli kiva tietää, että hänen luokseen sai mennä aina kun halusi.

Isä veti maitopurkin eteensä ja alkoi lukea sen tekstejä. Sitten hän siirtyi lukemaan muropaketin tuoteselostetta. Minä lämmitin käänttyräisiä ruisleipiä paahtimessa ja yritin lukea lehteä Onnin olan yli.

- Vakoilija! Onni marmatti ja veti lehden lähemmäksi omaa nenäänsä. - En pysty keskittymään, jos joku lukee olan yli.

- Minä menen nyt! Juho huusi eteisestä. - Tulkaa kentälle heti kun ehditte.

Maanjäristys välitunnilla

Join kupillisen kaakaota ja seurasin levottomana, miten tarkasti Onni luki sanomalehden. Hän käytti jokaisen artikkelin lukemiseen aivan tolkkottomasti aikaa. Muistin Ville Nopan määränneen, että jokaisen pitäisi lukea lehdestä tarkasti ainakin yksi artikkeli ja kertoa siitä toisille luokassa.

Minä en ehtinyt edes selata lehteä. En ehtinyt vilkaista sarjakuviakaan. Onni saisi loistaa minunkin puolestani. Olemme samalla luokalla, sillä minä olen kuutosella ja Onni on viitosella. Koulumme on niin pieni, että kaikki luokat on yhdistetty: ykköset kakkosiin, kolmoset nelosiin ja viitoset kuutosiin.

Seuraavaksi minun oli etsittävä omat luistimeni. Palasin yläkertaan harjaamaan hampaitani ja samalla mylläsin kaappini nurin löytääkseni rakkaat kaunokkini. Minusta on ihanaa asua vanhassa talossa, mutta yksi huono puoli siinä on: Onni ja minä joudumme asustamaan samassa huoneessa!

Olin sisustanut oman puoliskoni todella hienoksi. Kirjava matto, ikkunalaudalla kaksi bonsaipuuta, sängyllä keko sydämenmuotoisia tyynyjä. Kirjahyllyn täyttivät lempikirjani ja matkoilta kerätyt pikkuesineet. Kovin hyvässä järjestyksessä ne eivät olleet, mutta pieni sekasotku on minusta ihan kodikasta. Huoneemme olisi ollut mukiinmenevä, jos Onni ei olisi sisustanut puoliskoaan oman makunsa mukaisesti. Hänen puolellaan lojui röykkiöinä skeittilautoja, monoja, kypäriä ja hikisiä sukkia. Matto oli rullattu seinän vierelle, jotta Onni

pystyisi ajelemaan kauko-ohjattavalla autollaan keskellä lattiaa. Sängyn alla oli tyhjiä karkkipusseja, mailoja, action-ukkeleita, kivikokoelma ja ties mitä roinaa, johon kukaan ei ehdottomasti saanut koskea. Onni harrasti kaikkea mahdollista liikuntaa, tosiaan kaikkea paitsi penkkiurheilua. Hän ei malttanut koskaan pysyä paikoillaan.

Oli oikeastaan huolestuttavaa, että hän tutki keittiössä sanomalehteä niin keskittyneesti.

Onnin seinät olivat täynnä räikeitä kuvia elokuvatähdistä, alppihiihtäjistä ja sarjakuvamonstereista. Sanalla sanoen, Onnin tavarat pilasivat koko huoneen. Aina tilaisuuden tullen minä kannoin hänen tavaroitaan salaa kellariin tai ulkovarastoon. Kuin ihmeen kaupalla hän aina huomasi puuttuvat action-ukkelit ja haki ne takaisin.

Kerran äiti sai kunnon hepulin, koska olin heittänyt Onnin collegepaidan hätäpäissäni biojäteastiaan. Niin kurjaan temppuun turvauduin vain äärimmäisessä hädässä: Oona tuli meille yllätysvierailulle.

Minusta Onnin paita olisi sopinut biojäteastiaan mainiosti, sillä sen täytyi kuhista pieneliöitä, kun ottaa huomioon miten ahkerasti hän urheili ja miten harvoin suostui luovuttamaan lempipaitojaan pyykkiin. Äiti vaati minua kumminkin onkimaan paidan astiasta ja pudottamaan sen omin käsin pesukoneeseen.

Nyt kun Onni tuijotti alakerrassa lehteä, minun tilaisuuteni oli taas koittanut. Luistimia etsiessäni irrotin seinältä varovasti yhden vahvasti meikatun filmitähden, jolla ei kuuluisuudestaan huolimatta kaikesti ollut varaa ostaa itselleen lämpimiä vaatteita.

Irrotin yhtä varovasti toisen julisteen, joka esitti MM-kisoissa menestynyttä alppihiihtäjää. Irrotin myös syöksylaskijan ja kolmisilmäisen avaruusolennon.

Huoneessa näytti jo paljon siistimmältä. Tungen julisteet taitettuina kirjoituspöytäni alalaatikkoon siltä varalta, että Onni alkaisi kaivata niitä.

Purskuttelin suuni puhtaaksi hammastahnasta. Keittiössä Onni tuijotti yhä sanomalehteä. Isä rouskutti muroja ilman maitoa. Hän näytti syventyneen kameran käyttöohjeeseen. Minua nauratti vähän. Isä luuli kaiketi lusikoivansa puuroa. Pöydällä oli nimittäin myös koskematon puurolautanen. Isä on joskus vähän hajamielinen, vaikka ei professori olekaan.

Yhtäkkiä Onni repäisi lehdestä puoli sivua, tunki sen taskuunsa ja säntäsi portaat ylös. Hän kolusi pitkään yläkerrassa, ravasi huoneemme ja ison vaatekomeron välillä. Pelkäsin hänen etsivän julisteitaan. Mutta ilmeisesti hän puuhasi jotain muuta. Ainakaan hän ei tivannut minulta selityksiä. Isä kävi lehteen käsiksi kuin saalistava kissa myyrän kimppuun.

- Kello on varttia vaille kahdeksan, minä huomasin ja nappasin reppuni eteisen lattialta. Aloin vetää kiireellä taivisaappaita jalkaani.

- Mitä? Onni huusi yläkerrasta.

- Koulu alkaa kahdeksalta, minä sanoin.

- Eipäs kun yhdeksältä, Onni väitti.

Vilkaisin lukujärjestystä jääkaapin ovesta.

Tosiaan, minulla oli eka tunti englantia. Onni luki ranskaa ja tulisi kouluun tuntia myöhemmin.

- Isä, muista syödä puurosi, huikkasin ovelta ja lähdin juoksemaan koululle päin. En ehtinyt Juhon seuraksi kentälle.

- Minä söin jo, isä väitti, nosti katseensa lehdestä ja tuijotti hölmistyneenä koskematonta puurolautastaan. Voisilmä oli hyytynyt kelmeäksi lammikoksi.

Koulun ovella minä törmäsin naiseen, jolla oli syli täynnä sinisiä kouluvihkoja. Vihkot levisivät käytävän